

کالاهای اسپانیایی بدون خریدار ماند

یک نظرسنجی نشان داد فعالیت کارخانه‌ها در اسپانیا برای پنجمین ماه متوالی در جولای کاهش یافت زیرا تقاضای داخلی و خارجی برای کالاهای اسپانیایی ضعیف شده است.

به گزارش «ایران اقتصادی»، به شاخص مدیران خرید برای تولیدات اسپانیایی که S&P Global گردآوری کرده است، از ۴۸ در ژوئن و ۴۸.۴ در ماه مه به ۴۷.۸ کاهش یافت که پایین‌ترین سطح از ماه دسامبر است.

سیروس دلا روپیا، اقتصاددان ارشد در بانک تجاری هامبورگ گفت: وخامت بخش تولید اسپانیا با سرعت ثابت در حال حرکت است. با این حال، این یک رکود است زیرا تولید در حال کاهش است و سفارش‌های جدید کمتری وارد می‌شود. بخش ضعیف تولید در تضاد با انعطاف‌پذیری بقیه اقتصاد اسپانیا است. یک نظرسنجی دیگر نشان داد که بخش خدمات از نوامبر به طور پیوسته رشد کرده است. بر اساس گزارش ایستا از روتیزر، دولت اسپانیا رشد اقتصادی ۲.۱ درصدی را برای سال ۲۰۲۳ پیش‌بینی می‌کند که از ۵.۵ درصد در سال ۲۰۲۲ کمتر است، اگرچه بانک مرکزی این کشور در اوایل این ماه پیش‌بینی خود را از ۱.۶ درصد قبلی به ۲.۳ درصد افزایش داد و صندوق بین‌المللی پول انتظار رشد ۲.۵ درصدی را دارد.

قطع برق کار دست اقتصاد آفریقا داد

شاخص مدیران خرید با تعدیل فصلی از ۴۷.۶ واحد در ژوئن به ۴۷.۳ واحد در جولای کاهش یافت. زیرا شاخص فعالیت تجاری در ماه جولای کاهش شدیدی تقریباً ۱۱ واحدی مواجه شد. به گزارش «ایران اقتصادی»، گروه آیسآ (شرکت خدمات مالی و بانکداری در آفریقای جنوبی) در بیانیه‌ای با اشاره به افت شدید زیر شاخص فعالیت‌های تجاری گفت: علاوه بر بازگشت قطعی‌های شدید برق، تأخیر در دریافت ورودی‌ها در بحبوحه اختلالات حمل و نقل در کریدور Na۳ تا ماه جولای ممکن است این کاهش بزرگ را توضیح دهد. بر اساس گزارش ایستا از روتیزر، شرکت برق دولتی Eskom شدت قطع برق روزانه را در ژوئن کاهش داد و سپس در ماه جولای دوباره آن را افزایش داد. قطع برق که گاهی تا ۱۰ ساعت در روز طول می‌کشد، یک محدودیت عمده برای همه مشاغل است.

سپرده ایران نزد بانک‌های خارجی به مرز ۲۰ میلیارد دلار رسید

بانک

بانک تسویه حساب‌های بین‌المللی از مرادوات ۲۱ میلیارد دلاری ایران با بانک‌های ۴۴ کشور دنیا در سه ماهه نخست ۲۰۲۳ میلادی خبر داد و میزان سپرده‌های ایران نزد این بانک‌ها را نزدیک به ۲۰ میلیارد دلار اعلام کرد.

به گزارش «ایران اقتصادی»، بانک تسویه حساب‌های بین‌المللی در جدیدترین گزارش خود اعلام کرد، میزان سپرده‌های ایران نزد بانک‌ها و مؤسسات خارجی در پایان سه ماهه نخست ۲۰۲۳ برابر با زمستان ۱۴۰۱ یا رشد ۱۲ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۱۹ میلیارد و ۷۷۳ میلیون دلار رسید که میزان سپرده‌های ایران نزد بانک‌ها و مؤسسات خارجی در پایان سه ماهه نخست ۲۰۲۲ بالغ بر

نخست ۲۰۲۲ بالغ بر ۱۷ میلیارد و ۶۴۹ میلیون دلار اعلام شده بود. از کل سپرده‌های ۱۹ میلیارد و ۷۷۳ میلیون دلاری ایران، ۱۰ میلیارد و ۷۵۴ میلیون دلار نزد بانک‌ها بوده و بقیه نزد مؤسسات مالی و غیربانکی بوده است. همچنین یورو بیشترین سهم را در سپرده‌های ایران داشته به طوری که ۸ میلیارد و ۸۰۷ میلیون دلار از سپرده‌های ایران در قالب یورو بوده است. سهم دلار از این سپرده‌ها تنها ۴۷۴ میلیون دلار بوده است. بر اساس این گزارش، تعهدات ایران نسبت به این بانک‌ها و مؤسسات در پایان سه ماهه نخست ۲۰۲۳ با ۲۳ درصد کاهش نسبت به سه ماهه مشابه سال قبل مواجه شده و به یک میلیارد و ۳۳۵ میلیون دلار رسیده است. همچنین تعهدات ایران نسبت به این بانک‌ها در پایان سه ماهه نخست ۲۰۲۲ بالغ بر

یک میلیارد و ۷۴۳ میلیون دلار دلار اعلام شده بود. از کل تعهدات یک میلیارد و ۳۳۵ میلیون دلاری ایران، ۵۱۲ میلیون دلار مربوط به تعهدات ایران به بانک‌ها و بقیه مربوط به مؤسسات مالی و غیربانکی بوده است. همچنین یک میلیارد و ۲۷۱ میلیون دلار از تعهدات ایران در قالب یورو بوده و تعهدات دلاری ایران تنها ۸ میلیون دلار گزارش شده است. حجم کل مرادوات بانکی ایران با بانک‌ها و مؤسسات ۴۴ کشور خارجی در پایان سه ماهه نخست ۲۰۲۳ با رشد ۹ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل مواجه شده و به ۲۱ میلیارد و ۱۰۸ میلیون دلار رسیده است. این رقم در مدت مشابه سال قبل، ۱۹ میلیارد و ۳۹۲ میلیون دلار گزارش شده بود. مقرر اصلی بانک تسویه حساب‌های بین‌المللی در شهر (بازل) در

سوئیس می‌باشد و گزارش‌های آن تحت عنوان «بانکداری بین‌المللی و تحولات بازار مالی» چهار بار در سال

منتشر می‌شود.

در این گزارش‌ها، سپرده‌ها و تعهدات مجموعه‌ای از بانک‌ها و

مؤسسه‌های مالی غیربانکی متعلق به ۴۴ کشور دنیا که عمدتاً اروپایی هستند، عرضه می‌شود.

تحلیل مؤسسه امریکایی از سفر رئیسی به آفریقا

نداشته است. در واقع، یکی از شعارهای اصلی رئیسی در مبارزات انتخاباتی ریاست جمهوری ۲۰۲۱ این بود که در انتظار احیای برجام نمی‌ماند و پیشرفت کشور را متوقف نخواهد کرد. هدف این راهبرد نشان دادن دیدگاه دولت مبنی بر این است که غرب در حال افول است و مانع تلاش‌های ایران برای پیشبرد برنامه هسته‌ای یا دور زدن تحریم‌های غرب نخواهد شد. در واقع، این رویکرد منکس کننده تصمیم حساب‌شده‌ای است که توسط رهبری ایران گرفته شده و تحت تأثیر برداشت این کشور از سیاست خارجی جو بایدن، رئیس جمهور امریکاست.

طی دو سال گذشته، برخی مقامات امریکایی به شدت از خروج امریکا از برجام در سال ۲۰۱۸ انتقاد کرده و تأکید کرده‌اند که کمپین «فشار حداکثری» دونالد ترامپ شکست خورده است. ایران در این مدت تحریم‌ها را دور زده و کشورهای غیرغربی را متقاعد کرده است که تعامل با ایران عواقب مهمی در پی نخواهد داشت. دولت رئیسی بار دیگر برای تعامل با آفریقا سرمایه‌گذاری کرده با این انتظار که برخلاف دوره احمدی‌نژاد، این بار همکاری‌هایش سودی به همراه خواهد داشت. در این زمینه، جای تعجب نیست که دولت ایران سفر رئیسی به آفریقا را نشانه روشنی می‌داند از اینکه دیپلماسی اش فراتر از یک «توافق خاص» یعنی توافق هسته‌ای است و در امید به دست آوردن دستاوردهای مهم از این سفر است. هدف جمهوری اسلامی این است که نشان دهد جهان محدود به غرب نیست و ایران می‌تواند روابط خود را با «کشورهای مستقل» گسترش دهد. بنابراین، آفریقا بار دیگر به عنوان کانونی جذاب ظاهر شده است که می‌تواند به دولت رئیسی در تقویت سیاست خارجی فراغربی خود کمک کند.

مختلف آفریقایی مانند مالی، تانزانیا، آفریقای جنوبی و نیجر سفر کرده و سعی در گسترش روابط سیاسی و اقتصادی داشتند. علاوه بر این، در مارس ۲۰۲۳، افتتاحیه اجلاس همکاری اقتصادی بین ایران و کشورهای غرب آفریقا برگزار شد که رئیس جمهور ایران در این مراسم بر تمایل و تعهد ایران برای گسترش قابل توجه همکاری با کشورهای آفریقایی در بخش‌های مختلف تأکید کرد. در حال حاضر پیشرفت قابل توجهی بین دو طرف در عرصه تجاری صورت گرفته است، به طوری که صادرات ایران به آفریقا در سال گذشته به ۱،۲۸ میلیارد دلار رسیده که نسبت به صادرات ۵۷۹ میلیون دلاری در سال ۲۰۲۰ افزایش قابل توجهی داشته است. رشد صادرات در برخی بخش‌ها حتی بیشتر از هدفگذاری‌ها بوده است. صادرات خدمات فنی و مهندسی ایران به آفریقا، رشد ۷۰ درصدی در سال ۲۰۲۲ داشته است. بر اساس گزارش‌های رسانه‌های ایران، هدف جمهوری اسلامی افزایش ۱۰ برابری تجارت با کشورهای آفریقایی تا ۱۲ میلیارد دلار است که هدف اولیه آن ۵ میلیارد دلار در دو سال آینده تعیین شده است. رئیسی در سفر جولای به کنیا، اوگاندا و زیمبابوه، در مجموع ۲۱ موافقتنامه را در بخش‌های مختلف از جمله نفت و انرژی، مخابرات و فناوری اطلاعات، کشاورزی و پزشکی امضا کرد و این قاره را «سرزمین فرصت‌ها» نامید. دولت رئیسی همچنین با تقویت روابط خود با آفریقا به دنبال کسب منافع سیاسی است. به عنوان مثال، «ایران»، روزنامه رسمی دولت ایران، با اشاره به نقش آفریقای جنوبی در گروه بریکس نوشته است گسترش روابط با کشورهای آفریقایی، ایران را کمک می‌کند تا به عضویت این گروه درآید.

تفاوت سیاست‌های احمدی‌نژاد و رئیسی در آفریقا

با وجود تجربه رشد قابل توجه، حجم تجارت بین ایران و کشورهای آفریقایی هنوز به سطح قابل توجهی نرسیده است. اما در مقایسه با دوره احمدی‌نژاد باید گفت این بار فاکتورهای داخلی و بین‌المللی متفاوتی وجود دارند که می‌تواند به نتیجه مختلفی هم منجر شود.

در حوزه داخلی ایران، تحولات اخیر نشان می‌دهد که تأکید بر آفریقا اکنون می‌تواند بخشی از یک رویکرد استراتژیک بلندمدت تلقی شود.

رهبران ایران، دولت هشت ساله رئیس جمهور غربگرای حسن روحانی را شکستی آشکار می‌دانند که تأثیر مخربی بر کشور داشت. بنابراین، بعید است که تعامل رئیسی در آفریقا مانند احمدی‌نژاد با چالش داخلی مواجه شود زیرا این تعامل با حمایت مرکز قدرت جمهوری اسلامی به رویکردی بلندمدت تبدیل شده است. مهم‌تر از آن، تحولات ژئوپلیتیکی نیز باعث ایجاد فضای مساعدتری برای ایران در قبال آفریقا شده است. در مقایسه با سال‌های ۲۰۰۵-۲۰۰۸، هژمونی امریکا با چالش‌های بزرگ‌تری مواجه شده است و به تهران فرصتی می‌دهد تا به طور فزاینده‌ای از فشار ایالات متحده فرار کند و در عین حال جایگاه بین‌المللی خود را نیز تقویت کند. همچنین قدرت ایالات متحده علیه ایران در دولت بایدن به چالش کشیده شده است و ایران فشارهای امریکا را دیگر جدی نمی‌گیرد. در مارس ۲۰۲۳، آیت‌الله علی خامنه‌ای، رهبر ایران، اظهار داشت که غرب برای منزوی کردن ایران فشار آورد، اما این تلاش شکست خورده است: «ما با انزوا مواجه نشده‌ایم. برعکس، ما به‌طور فعال ارتباطات قوی برقرار کرده‌ایم. توسعه روابط قوی با آفریقا و امریکای لاتین یکی از برنامه‌های راهبردی ما است و ما فعالیت‌های این دستور کار را دنبال می‌کنیم».

جمهوری اسلامی در نقاطی که ضعف امریکا را احساس می‌کند، سرمایه‌گذاری کرده است. به عنوان مثال ایران، آفریقا را به عنوان منبع ارزشمند طلای دانه و معتقد است می‌تواند با صادرات طیفی از کالاها به کشورهای آفریقایی و دریافت

طلاد را از آن، تحریم‌ها را دور بزنند که این استراتژی با ونزوئلا موفقیت‌آمیز بوده است. بنابراین، تحولات داخلی و بین‌المللی حاکی از آن است که تعامل رئیسی با آفریقا شانس بیشتری برای اثبات موفقیت و پایداری دارد. در کوتاه‌مدت، ایران می‌تواند از دو جهت از تمرکز جدید خود بر این قاره منتفع شود: اول، با گسترش تجارت با این قاره ظرفیت‌های جدیدی در اختیار اقتصاد ایران قرار می‌گیرد که در کنار روابط با سایر کشورهای غیرغربی، به کاهش فشار ناشی از تحریم‌ها کمک می‌کند. ثانیاً، افزایش تجارت با کشورهای آفریقایی می‌تواند در تسهیل تلاش‌های ایران برای عادی‌سازی همکاری اقتصادی با برخی از کشورهای غیرغربی با وجود تحریم‌های ایالات متحده مؤثر باشد. با گسترش سریع تجارت با آفریقا، رهبری ایران می‌تواند به انجام همین کار با سایر کشورها خوش‌بین باشد. همه اینها در نهایت می‌تواند این اعتقاد را تقویت کند که نیازی فوری به احیای برجام یا هرگونه توافق با غرب وجود ندارد و به جای ایران، این غرب است که به توافق نیاز فوری دارد. این امر باعث می‌شود جمهوری اسلامی در مذاکرات خود با امریکا و اتحادیه اروپا دست بالاتری پیدا کند و امتیازات اساسی و دائمی را مطالبه کند.

انتخاب قاطعانه رهبری ایران برای پیگیری رویکرد سیاست خارجی فراغربی، تلاش‌های تهران را برای اولویت دادن به روابط با آفریقا تقویت کرده است. سفر اخیر رئیس جمهور ایران به آفریقا پس از گذشت بیش

از یک دهه، در کنار افزایش چشمگیر تجارت با این قاره در چند سال گذشته، نشان از پیشرفت در دستور کار تهران دارد. اگرچه ممکن است یک پیشرفت بزرگ سیاسی و اقتصادی در کار نباشد، اما تعامل مستمر این باور دولت ایران را تقویت می‌کند که می‌تواند از فشار غرب شانه خالی کرد و اینکه می‌توان یک سیاست خارجی فراغربی را بدون متحمل شدن عواقب شدید دنبال کرد. بنابراین به نظر می‌رسد تهران به عنوان بخشی از چشم‌انداز بلندمدت خود به تقویت روابط با کشورهای آفریقایی ادامه می‌دهد. در همین حال، عامل تعیین‌کننده سیاست خارجی فراغربی ایران و بویژه تعامل رئیسی با آفریقا را نه در تهران بلکه در واشنگتن باید جست‌وجو کرد. سیاست بایدن در قبال ایران فضایی را ایجاد کرده است که جمهوری اسلامی را مصمم کرده تا فشارهای امریکا را نادیده بگیرد و تلاش کند روابط خود با کشورهای غیرغربی را گسترش دهد. اخیراً، دولت بایدن به طور فزاینده‌ای نشان داده است که احیای برجام دیگر روی میز نیست. در این میان، همچنین ایالات متحده تلاش‌هایی را برای عادی‌سازی روابط بین عربستان سعودی و اسرائیل آغاز کرده است. این تحولات نشان می‌دهد که ایالات متحده مایل است سیاست باززدنگی خود در قبال ایران را تغییر دهد. در چنین شرایطی، چالش اصلی کاخ سفید تغییر این تصور تثبیت شده در میان رهبران ایران است که بایدن فاقد هرگونه طرح جایگزین در مورد ایران است.